

**UCHWAŁA NR XXVII/280/2020
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE**

z dnia 15 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2021 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) Rada Miejska w Murowanej Goślinie uchwala, co następuje:

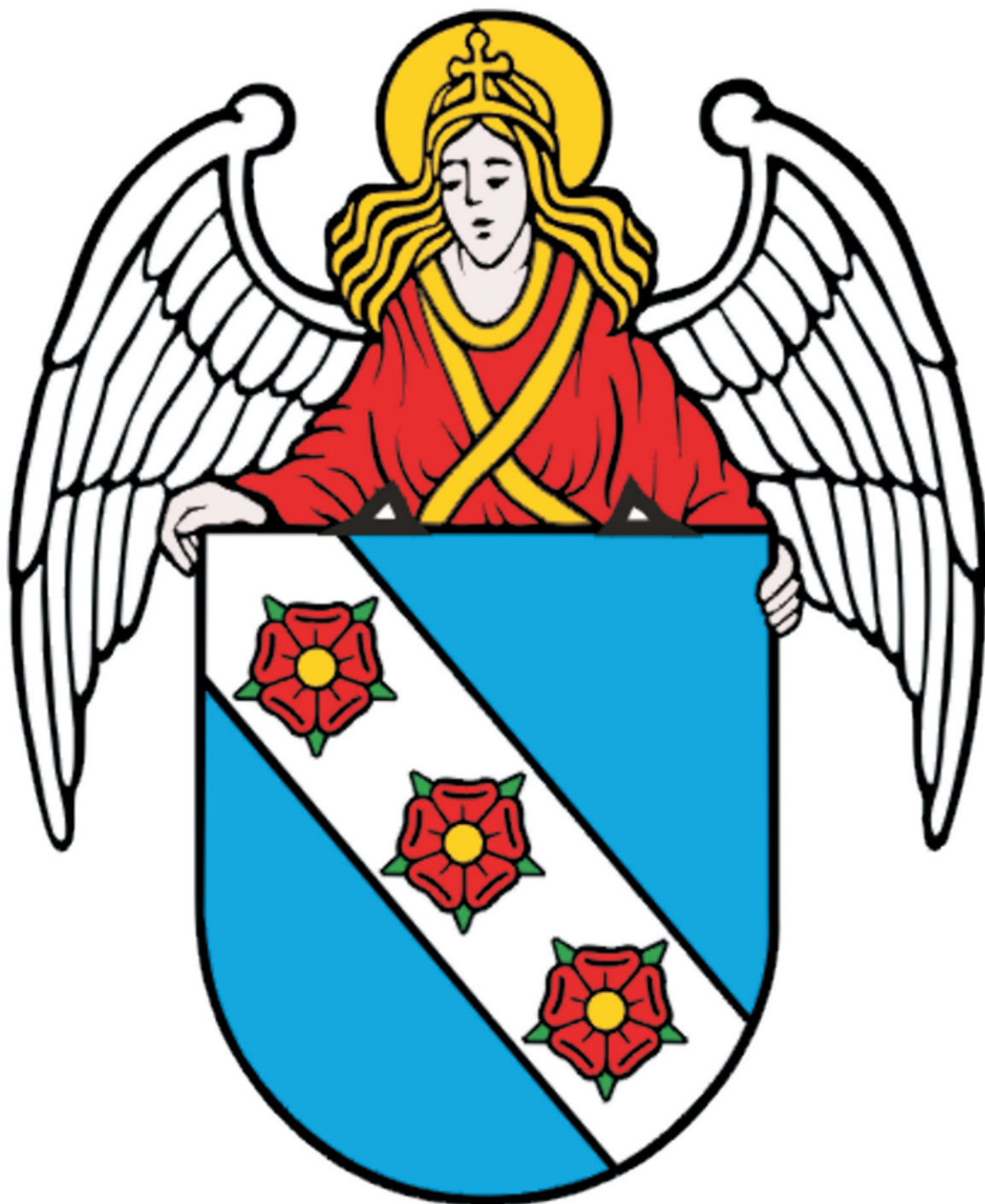
§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2021-2026, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku i obowiązuje do 31 grudnia 2026 roku.

Załącznik do uchwały Nr XXVII/280/2020
Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie
z dnia 15 grudnia 2020 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2021 -2026

**URZĄD MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA
PLAC POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH 9
62-095 MUROWANA GOŚLINA**

I. WPROWADZENIE

Zobowiązanie sporządzenia dokumentu wynika z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), w którym zostało napisane: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b, ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera przede wszystkim:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Głównym celem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest pogłębianie i rozwój form pracy socjalnej, kooperację z różnymi instytucjami zajmującymi się problemami społecznymi oraz instytucjami funkcjonującymi w sferze polityki społecznej, takie jak: zapobieganie wykluczeniu społecznemu, edukacja, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, ochrona zdrowia. Dokument ten ma wyznaczać kierunki działań i ingerencji mających w szerokim znaczeniu wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina.

Przyjęto, że Strategia będzie obejmowała lata 2021-2026. Przygotowując aktualizację Strategii zbierano dane statystyczne na temat sytuacji społecznej i ekonomicznej gminy Murowana Goślina. Dzięki temu przeprowadzona została diagnoza kondycji sfery społecznej miasta i gminy Murowana Goślina kładąca silny nacisk na problemy społeczne z kręgu kryzysu rodziny, bezrobocia, uzależnień, patologii społecznych oraz działań na rzecz osób starszych. Diagnoza pozwoli na wdrożenie skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania kryzysom rodziny, uzależnieniom oraz stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia mogących gwarantować kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Murowana Goślina na lata 2021-2026 została podzielona na trzy zasadnicze części.

Pierwsza część – ukazuje charakterystykę sytuacji społecznej gminy Murowana Goślina. Zbadano strukturę demograficzną, stan gospodarki oraz sytuację na rynku pracy. Przedstawiono także dostępne dla mieszkańców usługi społeczne, czyli: pomoc społeczną, edukację i ochronę zdrowia. Analizy dokonano w oparciu o: informacje Ośrodka Pomocy Społecznej, Głównego Urzędu Statystycznego, dane dostępne na stronach internetowych oraz w dokumentach strategicznych Gminy. Część drugą stanowi diagnoza problemów społecznych w Gminie. Natomiast część trzecia to określenie celów strategicznych i kierunków działań niezbędnych do zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Murowana Goślina. Ukazano w niej również sposób realizacji Strategii oraz określono możliwe wskaźniki monitorowania wykonania planowanych działań.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej, na terenie gminy Murowana Goślina w latach 2021 –2026.

1.1 Podstawa opracowania Strategii

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Murowana Goślina została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie, uzyskane w toku bieżącej działalności, dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina, Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie, Głównego Urzędu Statystycznego oraz innych instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Przygotowano dane niezbędne dla diagnozy sytuacji społecznej w gminie Murowana Goślina, co pozwoliło na wypracowanie strategicznych ram działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze pomocy społecznej. W procesie monitoringu realizacji strategii, kierunki i działania powinny być aktualizowane i dostosowane do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno-gospodarczego. Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

Strategia jest dokumentem stanowiącym podstawę do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych.

Cele i kierunki działań są zgodne ze wskazaniami innych dokumentów o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej.

1.2 Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Murowana Goślina uwzględnia powszechnie obowiązujące przepisy prawa, a powstała w szczególności w oparciu o:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1409 ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020 r., poz. 808 ze zm.)
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2133)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1348);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r., poz. 1327)
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz.U. z 2020 r., poz. 833 ze zm.).

Na szczeblu lokalnym opierano się na następujących dokumentach:

- „Polityka Oświatowa Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2016-2020”- Uchwała nr XIII/129/2015 z dnia 3.11.2015;
- „Program współpracy Gminy Murowana Goślina z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok”- Uchwała nr II/8/2018 z dnia 20.11.2018;
- Strategia Rozwoju Gminy Murowana Goślina na lata 2013 – 2020- Uchwała nr XXIX/290/2013 z dnia 24.09.2013;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta i Gminy Murowana Goślina 2019 rok- Uchwała nr IV/43/2018 z dnia 18.12.2018 r.;
- Gminnego Program Wsparcia Rodziny Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2019 – 2021- Uchwała nr IV/42/2018 z dnia 18.12.2018;
- Gminny Program wspierania seniorów na lata 2015 – 2020 – Klub Seniora „Zacisze”- Uchwała nr V/35/2015 z dnia 17.03.2015;
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Murowanej Goślinie na lata 2014-2019- Uchwała nr XXX/309/2013 z dnia 29.10.2013;
- . Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta i Gminy Murowana Goślina na 2020 r.- Uchwała nr XV/164/2019 z dnia 17.12.2019 r.;
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Murowanej Goślinie na lata 2020-2025- Uchwała nr XIII/138/2019 z dnia 29.10.2019 r.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021- Uchwała nr XXVII/253/2016 z dnia 20.12.2016 r.

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY

2.1. Dane ogólne.

Położenie

Miejsko-wiejska gmina Murowana Goślina jest jedną z 226 gmin, województwa Wielkopolskiego, w tym jedną z 89 gmin miejsko – wiejskich. Położona jest w środkowej części województwa, na północnych obrzeżach powiatu poznańskiego, w odległości 20 km od centrum Poznania. Gmina Murowana Goślina graniczy z:

- gminą Kiszewo (gmina wiejska, powiat gnieźnieński),
- gminą Pobiedziska (gmina miejsko-wiejska , powiat poznański),
- gminą Czerwonak (gmina wiejska, powiat poznański),
- gminą Skoki (gmina miejsko-wiejska, powiat wągrowiecki),
- gminą Suchy Las (gmina wiejska, powiat poznański),
- gminą Oborniki (gmina miejsko-wiejska, powiat obornicki),
- gmina Rogoźno (gmina miejsko-wiejska, powiat obornicki).

Murowana Goślina stanowi jedną z 17 gmin powiatu poznańskiego. Jej usytuowanie w granicach powiatu obrazuje mapa.

Gmina Murowana Goślina w granicach powiatu poznańskiego oraz w otoczeniu gmin sąsiadujących

Źródło: www.gminy.pl

Na terenie gminy znajduje się Park Krajobrazowy „Puszcza Zielonka”. Korzystne położenie w aglomeracji poznańskiej, atrakcyjność turystyczna rejonu, dobra komunikacja poprzez drogę wojewódzką nr 196 oraz obwodnica miasta, a także wdrażana modernizacja linii kolejowej Poznań– Wągrowiec – Gołańcz z nowoczesnym węzłem przesiadkowym na terenie miasta, ma istotne znaczenie dla rozwoju Murowanej Gośliny

Powierzchnia

Gmina Murowana Goślina zajmuje 17, 208 tys. ha (172,1 km²) powierzchni, co pozwala zaliczać ją do jednej z większych gmin województwa i powiatu - zajmuje 4 pozycję w powiecie i 50 w województwie.

Ludność

Gmina liczy 16.901 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2019 r.)[#] w tym 10 433 zamieszkuje w mieście, pozostałe 6 468 zamieszkuje na terenach wiejskich. Mieszkańcy gminy zamieszkują w 38 zróżnicowanych pod względem demograficznym, gospodarczym i funkcjonalnym jednostkach osadniczych, tworzących układ administracyjno-przestrzenny. Wyróżnia się w nim miasto Murowana Goślina i 37 wsi, w tym 23 wsi sołeckie.

2.2 Stan i struktura ludności

W stosunku do roku 2016 liczba mieszkańców gminy Murowana Goślina wzrosła o 122 mieszkańców.

W roku 2019 spośród 16 901 mieszkańców 49,54 % stanowili mężczyźni, natomiast 50,46 % stanowiły kobiety. Odnosząc się do liczby mieszkańców można stwierdzić, że nie jest to tak dynamiczny wzrost jaki miał miejsce w latach wcześniejszych jednakże liczba mieszkańców rośnie.

Tabela nr 1 Liczba mieszkańców gminy Murowana Goślina z podziałem na płeć

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
------------------	------	------	------	------

mężczyźni	8366	8355	8350	8374
kobiety	8413	8465	8514	8527
ogółem	16779	16820	16864	16901

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

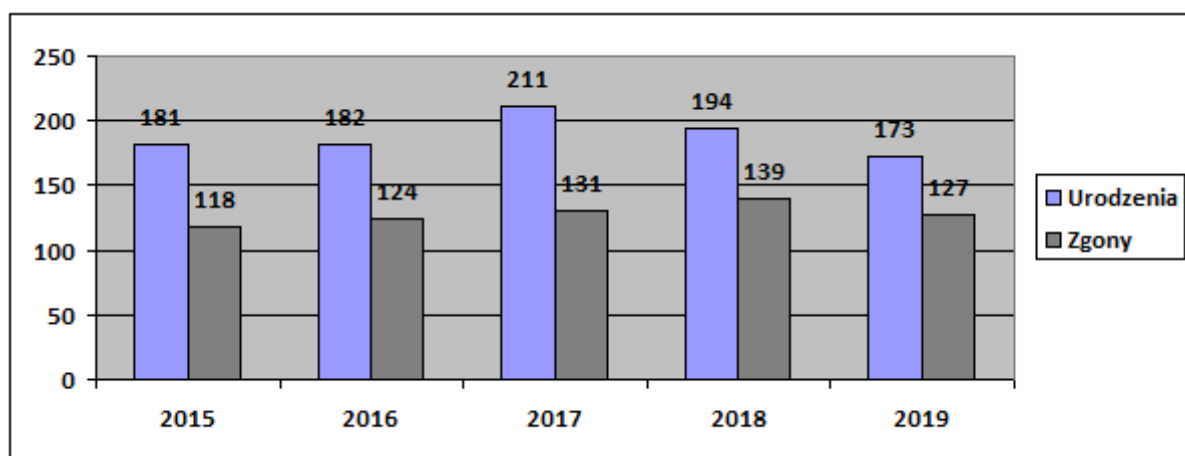
Tabela nr 2 Udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców wg stanu na 31.12.2019 r.

Ludność wg wieku			
Wiek	Miasto	Wieś	Razem
0 – 18	1 947	1 364	3 311
19 – 65	6 774	4 034	10 808
Powyżej 65	1 712	1 070	2 782
Razem	10 433	6468	16 901

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 63,95 % ludności ogółem. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 19,59 % populacji gminy Murowana Goślina. Osoby w wieku poprodukcyjnym były najmniej liczną grupą – w ogólnej liczbie ludności stanowiły 16,46 %.

Wykres nr 1 Przyrost naturalny na terenie gminy Mur. Goślina w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przyrost naturalny na terenie Gminy Murowana Goślina na przestrzeni badanych lat przyjmował wartości dodatnie. Jest to pozytywne zjawisko oznaczające, że liczba urodzeń w tym okresie była wyższa niż liczba zgonów.

Migracje

Poprzez migrację rozumie się stałą lub czasową zmianę miejsca pobytu. Saldo migracji ma istotny wpływ na wysokość populacji danego obszaru. Na terenie Gminy w latach 2015-2019 liczba zameldowań oraz liczba wymeldowań ulegała wahaniom. Najniższy poziom zameldowań miał miejsce w 2015 roku, a najniższy poziom wymeldowań odnotowano w roku 2017. Ostatecznie na koniec roku 2019 bilans migracji był dodatni.

Tabela nr 3 Liczba zameldowań i wymeldowań w gminie Murowana Goślina

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
zameldowani	302	318	403	477	318
wymeldowani	493	288	263	269	317

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina

2.3 Ochrona zdrowia

Służba zdrowia na terenie gminy odpowiada za sprawowanie opieki zdrowotnej nad mieszkańcami. W gminie funkcjonują przychodnie lekarza rodzinnego świadczące usługi medyczne w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia:

1. przy ul. Dworcowej 10,
2. przy ul. Krętej 56 na Os. Zielone Wzgórza,
3. przy ul. Źródlanej Zespół Przychodni Specjalistycznych „Zdrowie”.

W nagłych wypadkach mieszkańcy obsługiwani są przez pogotowie ratunkowe w Poznaniu i zespół ratownictwa w Bolechowie. Oprócz podstawowej opieki zdrowotnej - lekarzy rodzinnych w Murowanej Goślinie funkcjonują też przychodnie specjalistyczne działające w ramach NFZ.

Z budynku Ośrodka Zdrowia przy ul. Dworcowej 10 usunięto podstawowe bariery architektoniczne i organizacyjne dla osób niepełnosprawnych i przystosowano obiekt do obsługi osób niepełnosprawnych w następującym zakresie:

·budynek przystosowany do przemieszczenia się osób niepełnosprawnych z poziomu „0” na I i II piętro – winda,

·wejście główne i przedsionek- znajduje się na poziomie „0”, bez przeszkód w postaci progów, drzwi automatyczne otwierane na fotokomórkę,

·toaleta dla niepełnosprawnych znajduje się na każdym piętrze budynku.

Budynek przychodni przy ul. Krętej umożliwia podjazd do drzwi wejściowych przez osoby niepełnosprawne, drzwi dwuskrzydłowe, szerokość drzwi umożliwia przejazd wózka inwalidzkiego.

Tabela nr 4: Podstawowa opieka zdrowotna - przychodnie lekarza rodzinnego.

LEKARZ RODZINNY I PEDIATRA	Adres
Przychodnia Lekarza Rodzinnego	ul. Dworcowa 10 Murowana Goślina
Przychodnia Lekarza Rodzinnego	ul. Kręta 58 Murowana Goślina
Zespół Przychodni Specjalistycznych "ZDROWIE"	ul. Źródlana 13A Murowana Goślina

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 5 Poradnie specjalistyczne przyjmujące w ramach NFZ.

Poradnie	Adres poradni	Adres Poradni
1	Chirurgia ogólna	NSZOZ MEDICUS ul. Dworcowa 10
2	Ortopedia i traumatologia narządu ruchu	
3	Dermatologia i wenerologia	
4	Neurologia	

5	Okulistyka	
6	Ginekologia – Położnictwo	
7	Ginekologia - Położnictwo	NZOZ EKMED ul. Kręta 31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Mieszkańcy na terenie gminy mają również dostęp do pięciu aptek:

1. "Pod Zegarem" ul. Poznańska 17
2. "Dr.Max", ul. Nowy Rynek 14
3. "Szafirowa", ul. Graczyńskiego 1
4. "Dr.Max" ul. Wojska Polskiego 1/2A
5. "Dr.Max", ul. Długa 25

2.4 Edukacja

Gmina Murowana Goślina dużą wagę przywiązuje do edukacji. Poniższa tabela przedstawia placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Murowana Goślina. Każda z niżej wymienionych szkół zapewnia dostęp do wykwalifikowanej kadry opiekuńczo-wychowawczej oraz bogatą ofertę dydaktyczną.

Tabela nr 6 Liczba i struktura szkół

L.p.	Placówki	Liczba – rok szkolny 2019/2020			Powierzchnia m ²	Liczba komputerów
		Uczniów	nauczycieli	oddziałów		
1.	Szkoła Podstawowa W Białężynie, w tym:	63	16	7	1.000	27
2.	Szkoła Podstawowa w Łopuchowie	97	17	8	660	21
3.	Szkoła Podstawowa w Długiej Goślinie, w tym:	60	16	7	854,91	23
4.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Murowanej Goślinie	424	48	20	10.481	69
5.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Murowanej Goślinie	795	72	35	10.073	146
6.	Zespół Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, Szkoła w Murowanej Goślinie, W skład zespołu wchodzi: ·Technikum kształcące w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik hotelarstwa; ·Branżowa Szkoła	248	53	13	3.070,65	104

I Stopnia; ·Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.					
---	--	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 7 Liczba i struktura przedszkoli

L.p.	Placówki	Liczba – rok szkolny 2019/2020			Powierzchnia m ²
		uczniów	nauczycieli	oddziałów	
1.	Przedszkole „Promyk” w Murowanej Goślinie	96	7	4	278
2.	Przedszkole „Słoneczko” w Murowanej Goślinie	143	6	6	544,23
3.	Przedszkole „Leśne Skrzaty” w Przebędowie	98	5	4	250
4.	Przedszkole w Łopuchowie	59	4	3	181
5.	Przedszkole „Koniki Polne” w Długiej Goślinie i Białężynie	47	4	2	100
6.	Przedszkole „Groszek”	92	5	4	950
7.	Przedszkole „Smocze Wzgórze”	87	5	4	317,41
8.	Przedszkole „Klub przedszkolaka”	83	4	3	234,80
9.	Przedszkole „Leśna Gromada” w Rakowni	10	2	1	53,9
10.	Punkt przedszkolny „Małe jest piękne”	9	2	1	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 8 Liczba i struktura żłobków

Lp.	Żłobek	Liczba dzieci	Liczba Opiekunów
1	Mały Groszek	30	4
2	Wesołe Słoneczko	42	5
3	Kalinowy Zakątek	10	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

W Gminie przyznawane są również stypendia sportowe- na mocy Uchwały Nr XII/98/2015 Rady Miejskiej z dnia 22 września 2015 r. Mogą je otrzymać zawodnicy, którzy łącznie spełniają następujące kryteria:

- posiadają aktualną licencję polskiego związku sportowego, uprawniającą do uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach olimpijskich, paraolimpijskich lub innych,
- uprawiają dyscyplinę sportu objętą programem Igrzysk Olimpijskich lub Igrzysk Paraolimpijskich w kategorii junior, młodzieżowiec lub senior,
- zamieszkują na terenie gminy Murowana Goślina,
- osiągnęli znaczący wynik sportowy w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym,
- nie otrzymują stypendium sportowego finansowanego przez klub sportowy, w ramach dotacji uzyskanych z budżetu gminy.

W roku 2020 r. stypendia sportowe przyznano 10 sportowcom w wysokości 300,00 zł miesięcznie.

2.5 Kultura i sport

Korzystanie z dóbr i usług prowadzonych przez instytucje zajmujące się kulturą i sportem wpływa na jakość życia mieszkańców. Na terenie Gminy Murowana Goślina zadania z tego zakresu realizują niżej wskazane podmioty.

Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Murowanej Goślinie jest samorządową instytucją kultury o ponad trzydziestoletniej tradycji, mieści się przy ul. Mściszewskiej 10 oraz filia: Klub Osiedlowy „Zielone Wzgórza”. Mieszkańcom miasta i gminy proponuje różnorodne zajęcia kulturalne. Lista klubów oraz sekcji funkcjonujących w MGOKIR:

1. Taniec: Zespół Folklorystyczny „Goślinianie”, Zespół taneczny orkiestry dętej OSP
2. Teatr: Karamba, Teatr młodzieżowy „Gang Marcina”, Teatrzyk „Zielona Goś”
3. Muzyka: Chór Dziewczęcy „Canzona-Kameralna”, Chór dziewczęcy „Canzona”, Chór Mieszany „Vocantes”, Orkiestra Dęta OSP w Murowanej Goślinie, Żeński Chór „Canzona – Absolwent”, Zespół Śpiewaczy Koła Gospodyń Wiejskich Goślińskie Chabry, Zespół Śpiewaczy PZERil Goślinianka, Zespół wokalny w Długiej Goślinie
4. Sekcje: Klub gier umysłowych, Pracownia modelarska „Passat RC” Pracownia modelarska „Pirat-Team”, Pracownia fotograficzna, Kółko plastyczne dla dzieci, Pracownia Rzeźb i Ceramiki, Warsztaty plastyczne, Gośliński Klub Piszących

Rocznie Ośrodek Kultury organizuje kilkadziesiąt różnorodnych imprez, są to m.in. koncerty, konkursy recytatorskie, festiwale, przeglądy, konkursy plastyczne, konkursy przyrodnicze, wystawy, warsztaty, rajdy, turnieje szachowe, a także imprezy sportowe, cykl imprez w okresie letnim: Targ Wiejski w Boduszewie, Festiwal Musica sacra, Musica profana w Długiej Goślinie (2 koncerty), Jarmark św. Jakuba, Dożynki Gminne.

Biblioteka Publiczna

Praca Biblioteki Publiczna Miasta i Gminy Murowana Goślina polega na gromadzeniu zbiorów, udostępnianiu ich czytelnikom, propagowaniu i rozwoju czytelnictwa. Liczba czytelników biblioteki według stanu na 31.12.2019 r. wyniosła: 2 817 osób, natomiast wypożyczeń ogółem w roku 2019 było: 62 845.

Biblioteka realizuje różnego rodzaju akcje czytelnicze, konkursy oraz projekty. W roku 2019 otrzymała dofinansowanie na realizację następujących:

- Wielka Granada w Bibliotece 3, którego celem było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci w wieku od 2 do 5 lat.
- Walizeczki z Goślińskiej Biblioteczki, którego celem było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci, w tym dzieci nieuczestniczących w żadnej formie edukacji przedszkolnej, z terenów i miejscowości do 20 tys. Mieszkańców.
- Nowe Perspektywy, w ramach którego odbyły się warsztaty z podstawowej obsługi komputera.
- Mała książka- wielki człowiek- projekt dedykowany był dla dzieci w wieku od 3-6 lat, wystarczyło odwiedzić jedną z placówek, zapisać dziecko do biblioteki, wypożyczyć książkę i odebrać Wyprawkę Czytelniczą.

Aktualnie w Bibliotece zatrudnionych jest łącznie 9 osób w pełnym wymiarze czasu pracy. Do dyspozycji mieszkańców w 2019 roku było 5 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do internetu.

Kluby sportowe

Placówki kultury i sportu znajdujące się na terenie Gminy mają za zadanie prowadzić działalność upowszechniającą kulturę, sport i rekreację. Odbywa się to poprzez rozbudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w powyższych działaniach oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną. Ponadto na terenie Gminy Murowana Goślina działają następujące kluby sportowe:

- MKS Concordia,
- KS 1999 Łopuchowo,
- Stowarzyszenie KS Uchorowo,
- Akademia Judo Poznań,
- Stowarzyszenie Klub Siatkarski Murowana Goślina,
- Klub Jeździecki Raduszyn,
- Klub Sportowy Kawalkada,
- ENTORI Karate Olympic Team,
- Klub Karate GANKAKU,

Organizacje pozarządowe

Gmina Murowana Goślina współpracuje z organizacjami pozarządowymi przy poszanowaniu zasad: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. W 2019 roku, przedmiotem współpracy była realizacja zadań publicznych z zakresu: działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, polityki społecznej oraz profilaktyki uzależnień. Na terenie Gminy Murowana Goślina w roku 2019 działało 70 organizacji pozarządowych, w tym: 11 fundacji i 59 stowarzyszeń.

Izba Regionalna Ziemi Goślińskiej

Izba Regionalna Ziemi Goślińskiej jest placówką kulturalną odpowiedzialną za opiekę nad spuścizną historyczną ziemi goślińskiej. Zadaniem jej jest upowszechnianie tradycji, kultury i historii obszarów gminy Murowana Goślina, prowadzenie działalności edukacyjnej oraz badawczej, a także gromadzenie i eksponowanie lokalnych zbiorów muzealnych. Izba Regionalna podlega Miejsko-Gminnemu Ośrodkowi Kultury i Rekreacji.

2.6 Rynek pracy

Na terenie gminy Murowana Goślina na koniec 2019 r. funkcjonowało 1988 podmiotów gospodarczych[#]. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie ulega zwiększeniu, w roku 2015 na terenie gminy działało 1897 podmiotów.

Działalność gospodarcza w roku 2019 koncentrowała się głównie w sektorze budownictwa (442 podmioty) oraz w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (410 podmiotów), następnie w sekcji przetwórstwa przemysłowego (213 podmiotów).[#]

W Murowanej Goślinie cały czas rozwija się Goślińska Strefa Przemysłowa, w obrębie której funkcjonują następujące firmy:

- Hilding Anders Polska – producent materacy
- Inline Poland – opakowania plastikowe
- Galwano Perfekt Sp. z o.o. – galwanizernia dla przemysłu motoryzacyjnego
- Inpol Krak – handel stalą
- DM Faden – opakowania otwarte
- Bros Sp. j. – środki ochrony osobistej oraz nawozy ogrodowe
- Seven Polska – hurtownia artykułów dziecięcych
- Lobo Technik – obróbka laserowa
- Zygmēt – usługi ślusarskie
- Bakpol – producent mebli metalowych
- Speeder – hurtowa sprzedaż rowerów
- Ima Polska – produkcja spirytusu

- SHR Rolnik - piekarnia
- Zaremba – stacja paliw

Mieszkańcy znajdują również zatrudnienie w pobliskich gminach, gdzie funkcjonują duże zakłady pracy jak: Solaris, El-Cab, Mesko S.A., i Pressta Narzędziownia.

2.7 Gospodarka mieszkaniowa

Według danych GUS w 2019 roku na terenie Gminy Murowana Goślina znajdowało się 5 510 mieszkań o łącznej powierzchni 465 609 m². Zauważalny jest rozwój mieszkalnictwa, są nowe inwestycje na terenie gminy Murowana Goślina, powstają nowe bloki mieszkaniowe.

Budynkami komunalnymi Miasta i Gminy Murowana Goślina zajmuje się spółka komunalna MG Sport i Nieruchomości Spółka z o.o. z siedzibą w Murowanej Goślinie, ul. Mściżewska 10 (budynek Hali Widowiskowo-Sportowej).

Tabela nr 9 Ilość mieszkań oraz ich powierzchnia w latach 2016-2019

Stan na 31.12.	2016	2017	2018	2019
Ilość mieszkań	169 (w tym 23 socjalne)	181 (w tym 23 socjalne)	161 (w tym 23 socjalne)	172 (w tym 22 socjalne)
Pow. mieszkań	7525,63	7979,05	8059,51	7824,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MG Sport i Nieruchomości

Zadaniem własnym Gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych mieszkańcom o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osobom o niskich dochodach, nieposiadającym tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie wyroku sądowego. W roku 2019 roku do gminy wpłynęło 21 wniosków o przydział lokalu mieszkalnego. Z tej grupy po weryfikacji zostało wpisane na listę rodzin oczekujących na przydział lokali mieszkalnych 4 rodziny.

Zatem listy rodzin oczekujących na przydział lokali na koniec roku 2019 wyglądały następująco:

- lista na lokale mieszkalne – 4 rodziny,
- lista na lokale socjalne – 27 rodzin w tym 25 to rodzin z orzeczeniem o uprawnieniu do lokalu socjalnego na podstawie prawomocnego wyroku eksmisyjnego.

2.8 Pomoc społeczna

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Według stanu na dzień 31-12-2019 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie zatrudnionych było 15 osób w pełnym wymiarze czasu pracy:

- Kierownik- 1 osoba
- Zastępca Kierownika, dział profilaktyki uzależnień- 1 osoba
- Księgowość: 2 osoby
- Pracownicy socjalni: 4 osoby
- Dział Świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych: 3 osoby
- Dodatki mieszkaniowe, stypendia, karta dużej rodziny: 1 osoba
- Dział przeciwdziałania przemocy, klub pracy, klub seniora: 1 osoba
- Asystenci rodziny: 3 osoby (w tym jeden przebywa na urlopie wychowawczym)
- Usługi opiekuńcze- 12 osób na umowę zlecenie
- sprzątaczką- 1 osoba

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej realizują następujące zadania:

Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- a) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- b) udzielania schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- c) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- d) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- g) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- h) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- i) praca socjalna,
- j) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- k) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- l) dożywianie dzieci,
- m) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- n) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- o) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- p) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej województwu, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- q) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, r) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- s) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o oświadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- t) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

2. Zadania własne gminy:

- a) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- b) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- c) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- d) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych,

- e) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- a) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną,
- c) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- e) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych także udzielanie schronienia posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a,
- f) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- g) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Do obowiązków Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie należy realizacja zadań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, ustawą o samorządzie terytorialnym, ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, ustawą o dodatkach mieszkaniowych, ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawą o Karcie Dużej Rodziny, ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą „Za życiem,” ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie spraw z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

Tabela nr 10 Przyczyny przyznania pomocy w latach 2015 – 2019

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem w wg stanu na 31.12.2019 r.				
	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	160	156	135	113	109
Sieroctwo	0	0	0	0	0
Bezdomność	17	12	12	14	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	41	29	15	13	15
Wielodzietność	14	10	9	9	8
Bezrobocie	100	87	62	50	50
Niepełnosprawność	102	102	104	90	98
Długotrwała lub ciężka choroba	134	133	132	120	134
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	64	60	48	40	37
w tym rodziny niepełne	43	40	30	24	24
w tym rodziny wielodzietne	10	6	5	7	5
Przemoc w rodzinie	10	5	1	2	1
Alkoholizm	29	27	22	28	28
Narkomania	2	3	2	3	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	3	5	5	1
Zdarzenie losowe	2	2	3	8	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	24	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Odnosząc się do danych z powyżej tabeli w roku 2015 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy było ubóstwo, liczba rodzin nieznacznie spadła w roku 2019, natomiast największym aktualnie problemem jest długotrwała lub ciężka choroba. Z tytułu klęski żywiołowej pomoc wcześniej nie była udzielana, z wyjątkiem roku 2018 kiedy w Murowanej Goślinie miał miejsce wybuch gazu, w wyniku którego spłonął jeden budynek gospodarczy, 3 budynki mieszkalne zostały znacznie zniszczone, a piętnaście kolejnych w różnym stopniu zniszczone przez promieniowanie cieplne i eksplozję. W akcję ratowniczą na miejscu eksplozji zaangażowanych było 48 zastępów straży pożarnej – 32 PSP i 16 OSP, dwa zespoły ratownictwa medycznego oraz policja. Rodzinom została udzielona pomoc finansowa na łączną kwotę: 242.000,00 zł. Oprócz pomocy finansowej zorganizowano zbiórkę odzieży oraz potrzebnych rzeczy dla najbardziej poszkodowanych rodzin, uszykowano paczki żywnościowe dla rodzin, przy współpracy z Gaz-System zorganizowano spotkanie z rodzinami, wręczono paczki żywnościowe, rozdano bony żywnościowe dla poszkodowanych rodzin.

III. PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE W GMINIE MUROWANA GOŚLINA

Problem społeczny to stan społeczny, który dla większej lub znacznej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania. Problemy społeczne mogą stanowić przeszkodę do prawidłowego funkcjonowania państwa, uniemożliwiają realizację celów społecznych.

Do najpowszechniejszych problemów społecznych można zaliczyć:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwałe i ciężkie choroby,
- alkoholizm i narkomania,
- przemoc w rodzinie.

W celu zniwelowania lub zmniejszenia problemów społecznych państwo oferuje pomoc społeczną. Według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 r. poz.1507 ze zm.) *pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.*

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Murowana Goślina zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Tabela nr 11 Powody przyznania pomocy w 2019 roku.

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	109	50	207
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	11	3	12
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	15	10	67

w tym wielodzietność	8	8	43
Bezrobocie	50	23	112
Niepełnosprawność	98	37	163
Długotrwała lub ciężka choroba	134	58	218
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	37	15	110
w tym rodziny niepełne	24	7	63
w tym rodziny wielodzietne	5	3	28
Przemoc w rodzinie	1	3	24
Alkoholizm	28	15	59
Narkomania	1	0	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	1
Zdarzenie losowe	1	1	5
Sytuacja kryzysowa	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Biorąc pod uwagę liczbę rodzin, główną przyczyną trudnej sytuacji beneficjentów pomocy społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej jest: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

3.1 Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z największych problemów gospodarczych i społecznych w naszej cywilizacji. W wyniku tego zjawiska rodzinom pogarsza się standard życia. Niepokojącym zjawiskiem i często zauważanym jest dziedziczenie bezrobocia. Rodzice, często nieświadomie pokazują swoim dzieciom złe wzorce, w rezultacie upowszechnia się bierność, która prowadzi do trwałego braku zatrudnienia. Często osoby te mają niski poziom wykształcenia, rodzina nie jest w stanie zapewnić dzieciom odpowiedniego wykształcenia.

Tabela nr 12 Liczba osób zarejestrowanych w latach 2015-2019

Stan na 31.12	Bezrobotni ogółem	W tym	
		kobiety	mężczyźni
2015	272	154	118
2016	203	129	74
2017	167	110	57
2018	123	81	42
2019	108	81	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, iż liczba bezrobotnych w kolejnych latach ulega zmniejszeniu. Wśród bezrobotnych przeważają kobiety.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na dzień 31.12.2019 z terenu gminy Murowana Goślina zarejestrowanych było ogółem 108 bezrobotnych, w tym:

kobiety: 81 osób,

mężczyźni: 27 osób,

osoby w wieku do 25 lat: 11 osoby,

osoby pow. 50 roku życia: 30 osób,

długotrwale bezrobotni: 44 osoby.

W gminie Murowana Goślina działa Klub Pracy, który funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej. Działalność Klubu obejmuje pozyskiwanie ofert pracy stałej i dorywczej. Klub dzięki swym działaniom ułatwia kontakt pomiędzy przedsiębiorcami zgłaszającymi chęć zatrudnienia a osobami zarejestrowanymi w Klubie. Prowadzone jest doradztwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy, które przyczynia się do rozpoznania lokalnych potrzeb rynku pracy, a tym samym zapobiegania poszerzającemu się bezrobociu.

Pracownik socjalny prowadzący Klub w bazie danych gromadzi informacje o osobach poszukujących pracy oraz o ofertach pracy co pozwala kojarzyć potencjalnego pracownika z pracodawcą. Od 2016 r. liczba zarejestrowanych w klubie pracy osób systematycznie spada. W roku 2016 wpłynęły 143 ankiety poszukującego pracy, w roku 2018- 65 ankiet, natomiast w roku 2019 tylko 17.

Należy wnioskować, iż problem bezrobocia w gminie Murowana Goślina nie jest powszechnym zjawiskiem.

Tabela nr 13 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2015 – 2019

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	100	87	62	50	50
W tym na wsi	45	43	36	28	23
Liczba osób w rodzinach	247	220	140	111	112

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

W 2019 roku liczba beneficjentów korzystających z pomocy z powodu bezrobocia wynosiła 50 rodzin i była najniższa w badanym okresie. W latach 2015-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezrobocia systematycznie spadała.

3.2 Bezdomność

Osobą bezdomną w Polskim porządku prawnym jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Wpływ na powstawanie zjawiska bezdomności ma wiele czynników, wśród których do najważniejszych należą: czynniki społeczno-ekonomiczne, czynniki związane z patologiami i chorobami, czynniki natury prawno-administracyjnej oraz czynniki psychologiczne.

Na terenie miasta i gminy Murowana Goślina zjawisko bezdomności występuje w postaci marginalnej. Do grona tak opisywanych ludzi zalicza się 11 osób, które z uwagi na niską skalę zjawiska bezdomności mają zagwarantowaną pomoc i wsparcie.

Osoby bezdomne w terenie gminy Murowana Goślina są kierowane do schroniska działającego przy Stowarzyszeniu Pogotowie Społeczne w Poznaniu, przy ul. Bydgoskiej 6/7 oraz ul. Starołęckiej 36/38. Placówka ta zapewnia zaspokojenie podstawowych potrzeb człowieka, jak schronienie, wyżywienie, odzież w zależności od jej dostępności, a także pracę socjalną, wsparcie terapeutów i psychologa, udział w warsztatach, szkoleniach i projektach. Pracownicy socjalni kierują osoby bezdomne do schronienia, zapewniają posiłek, odzież, pomoc finansową, pracę socjalną oraz poradnictwo.

Tabela nr 14 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w latach 2015 – 2019.

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	17	12	12	14	11
W tym na wsi	7	8	8	4	3
Liczba osób w rodzinach	17	15	12	14	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.3 Uzależnienia: Alkoholizm i Narkomania

Alkoholizm

Alkoholizm jest zaburzeniem polegającym na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Nadużywanie alkoholu jest ważnym problemem społecznym, który często prowadzi do wzrostu przestępczości i przemocy w rodzinie, ale także do innych zakłóceń życia rodzinnego. Efektem tego uzależnienia może być także izolacja społeczna, problemy finansowe i problemy z prawem. Problem ten dotyka coraz większą grupę ludzi, również młodzież i dzieci w wieku szkolnym. Przeciwdziałanie temu zjawisku musi opierać się na długofalowych i wielokierunkowych działaniach.

Tabela nr 15 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu i w latach 2015 – 2019.

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	29	27	22	28	28
W tym na wsi	16	15	12	12	9
Liczba osób w rodzinach	55	47	28	34	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Strategicznym dokumentem na podstawie, którego prowadzona jest realizacja działań jest Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalony corocznie przez Radę Miejską- ostatni na podstawie Uchwały RM Nr XV/164/2019 z 17.12.2019 r. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana przez Burmistrza Miasta i Gminy. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych figurują 364 osoby (wg stanu na 29.10.2019 r.) zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, policję i inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia. W 2019 roku wpłynęło 17 wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Tabela nr 16 Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2015-2019.

GKRPA	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	18	17	15	23	17
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	3	0	4	4	4
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	23	14	16	20	13

Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.	18	10	5	21	11
--	----	----	---	----	----

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Na terenie gminy znajduje się 49 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na 31.12.2019 r.), w tym 15 w których sprzedaje się alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży.

Tabela nr 17 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina.

Rodzaj zezwolenia	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży	36	50	76	75	74
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia na miejscu sprzedaży	7	13	9	11	13
Liczba zezwoleń jednorazowych na sprzedaż alkoholu	16	22	19	11	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Wielkość środków uzyskanych przez Gminę w roku 2019 z tytułu wydanych zezwoleń wyniosła 279.756,75 zł.

W gminie Murowana Goślina realizowane są liczne kampanie profilaktyczne, zaadresowane głównie dla szkół, mające na celu edukację wśród młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. W okresie ostatnich 5 lat realizowano następujące kampanie: „Zachowaj trzeźwy Umysł”, „Archipelag Skarbów”, „Cyberprzemoc”, „Uzależnienie behawioralne- Fonoholizm”, „Akademia Zapobiegania Przemocy”, „Szkoła bez przemocy”, „Postaw na Rodzinę”, „Spójrz Inaczej”, „Wakacje bez alkoholu”, „Narkotyki- nie biorę”, „Papieros Twój wróg”, „18+”, „Klasa wolna od dymu”, „Siedem kroków”, „Jak żyć z ludźmi”, „Rozwiązywanie konfliktów”, „Program przeciwdziałania Przemocy- STOP”, „7 kroków”.

Narkomania

Narkomania - potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od grupy substancji o silnym działaniu psychoaktywnym, które mogą być pochodzenia naturalnego lub syntetycznego wpływających na czynność mózgu. Niestety uzależnienie to zbiera żniwo głównie wśród młodzieży i dzieci. W ostatnich latach modne stało się zażywanie tzw. „dopalaczy”. Uzależnienie od dopalaczy, które wykazują działania psychoaktywne, a co za tym idzie, wywołują w organizmie stan odurzenia, euforii oraz bardzo często spotykane halucynacje. Niestety dostęp do tej substancji jest prosty i nawet można je zakupić przez Internet. Do negatywnych skutków stosowania dopalaczy należą: bóle głowy, bóle w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca, bezsenność, problemy z koncentracją, stany lękowe, które w konsekwencji mogą zakończyć się samobójstwem.

Zadania Przeciwdziałania Narkomanii realizowane są w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Murowanej Goślinie na lata 2020-2025 (Uchwała RM Nr XIII/138/2019 z dnia 29.10.2019 r.).

Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie związanych z uzależnieniami świadczy beneficjentom pomoc finansową oraz niepieniężną dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Pracownicy socjalni zapewniają poradnictwo indywidualne oraz informują o możliwości skorzystania z terapii.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii są wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zasoby służące realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy

Na terenie gminy Murowana Goślina działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy, prowadzący działalność edukacyjną, profilaktyczną, interwencyjną i diagnostyczną. Punkt kieruje swoje działania zarówno do osób pijących szkodliwie, uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem jak i członków ich rodzin, oraz ofiar i sprawców przemocy. Z oferty Punktu mogą korzystać również osoby, które w swojej pracy stykają się z osobami uzależnionymi, lub zagrożonymi wystąpieniem patologii czy członkami ich rodzin, konsultując się z innymi specjalistami i korzystając z zasobów bibliotecznych. Żadna z usług Punktu nie wiąże się z wydatkami finansowymi dla korzystających, jego statutowym celem jest przede wszystkim:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin (współuzależnienie),
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych: prowadzenie biblioteczki profilaktycznej,
- prowadzenie bazy danych instytucji, placówek, stowarzyszeń zajmujących pomocą uzależnionym i ich rodzinom,
- prowadzenie telefonu zaufania,
- wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy domowej.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy porad udzielają następujący specjaliści:

- psycholog ds. uzależnień,
- psycholog rodzinny,
- prawnik,
- terapeuta ds. uzależnień od alkoholu,
- terapeuta ds. współuzależnienia,
- terapeuta ds. uzależnień od narkotyków.

Na terenie gminy Murowana Goślina działają trzy grupy wsparcia dla uzależnionych:

- w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Dworcowej 10 w Murowanej Goślinie,
- Grupa Anonimowych Alkoholików przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem św. Tymoteusza w Białężynie,
- Grupa Anonimowych Alkoholików przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie.

Funkcjonuje też grupa wsparcia dla współuzależnionych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Dworcowa 10 w Murowanej Goślinie.

Tabela Nr 18 Ilość porad udzielonych w PIK w latach 2015-2019

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba udzielonych porad	246	271	289	282	261

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze zapewniające wsparcie dzieciom z rodzin zagrożonych bądź uwikłanych w sytuacje uzależnienia od alkoholu.

Zajęcia Opiekuńczo-wychowawcze o charakterze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy:

- Pałac w Przebędowie (25 uczestników),
- SP w Długiej Goślinie (30 uczestników),

3.4 Przemoc w rodzinie

Przemocą w rodzinie można określić zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Najczęstszymi przyczynami przemocy są: destrukcja podstawowych funkcji rodziny i konflikty rodzinne. Ponadto zjawiskiem często towarzyszącym przemocy w rodzinie jest alkoholizm i narkomania. Ofiarami są zazwyczaj kobiety, dzieci, osoby starsze, rzadziej mężczyźni. Wyróżniamy następujące podstawowe formy przemocy:

- fizyczna – zaliczamy do niej zachowania agresywne, o różnym stopniu nasilenia, odnoszące się do ciała, np. wymierzanie policzków, kopanie itp.,
- seksualna – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt)
- psychiczna – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu itp.,
- ekonomiczna – celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie jej środków do życia czy też stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, przeglądanie dokumentów, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”.

W gminie Murowana Goślina od 2011 r. funkcjonuje zespół interdyscyplinarny. Celem działania powołanego Zespołu jest w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli instytucji zaproszonych do uczestnictwa w Zespole oraz specjalistów pracujących w lokalnych grupach roboczych, wypracowanie metod i form pomocy, inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie wchodzi: pracownicy socjalni, kurator sądowy, policjant, pracownik oświaty, pracownik służby zdrowia, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawiciel Goślińskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych. Cykliczne spotkania zespołu pozwalają na szybką reakcję w sytuacji niepokojących sygnałów. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może prowadzić do odebrania dzieci rodzinie.

Z danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie wynika, że w 2019 roku funkcjonariusze przeprowadzili 101 interwencji domowych, podczas których stosowano pouczenia oraz doprowadzenia do izby wytrzeźwień.

W trakcie interwencji powzięto podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu karnego, tj. znęcania się, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych postępowań przedstawia tabela nr 19.

Tabela nr 19 Wszczęte postępowania z art. 207 kk.

Wszczęte	w tym
----------	-------

postępowania w związku z art. 207 KK	2015	2016	2017	2018	2019
Wszczęcie sprawy	5	5	14	4	3
Wniesienie aktu oskarżenia	0	0	3	2	1

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Tabela nr 20 Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”

Stan na 31-12	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba założonych „Niebieskich kart”	13	16	28	15	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. Jednak w przypadku złożenia zawiadomienia i wszczęcia postępowania może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Dokumentacja „Niebieskie Karty” jest dla policji informacją, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Dzielnicowy ma obowiązek nie później niż w ciągu 7 dni skontaktować się z daną rodziną. Jest zobligowany do rozpoznania sytuacji i jej systematycznego monitorowania, a także do udzielania pomocy w trakcie comiesięcznych wizyt. Również dla komisji rozwiązywania problemów alkoholowych Karta jest zapisem informacji powziętych przez przedstawicieli tych służb podczas wykonywania swoich obowiązków.

3.5 Ubóstwo

W każdym społeczeństwie obok ludzi, którzy są w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, istnieją też ludzie, których nie stać na zaspokojenie nawet najbardziej elementarnych potrzeb. Ubóstwo definiuje się jako niedostateczną ilość środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki.

Ustalanie linii ubóstwa, a więc osób, które z tego powodu kwalifikują się do uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej, opiera się w zasadzie na oszacowaniu bieżących dochodów danego gospodarstwa czy osoby. Należy zatem pamiętać, że używając terminu ubóstwa, jesteśmy w stanie wskazać nie tyle gospodarstwa domowe, czy osoby żyjące w sferze ubóstwa, ale żyjące w tzw. strefie niskich dochodów. Ubóstwo jest dopiero efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów. Jednym z najczęstszych powodów ubóstwa jest bezrobocie i niechęć do podejmowania zatrudnienia.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczonej na podstawie minimum socjalnego przy jednoczesnym występowaniu jednej z przesłanek takich jak bezrobocie, trudna sytuacja życiowa.

W celu złagodzenia skutków ubóstwa wśród najmłodszych grup społeczeństwa Ośrodek Pomocy Społecznej podjął akcję dożywiania dzieci z rodzin najuboższych w szkołach.

Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu ubóstwa w 2019 r. wynosiła 109 rodzin.

Tabela nr 21 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2015 – 2019.

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	160	156	135	113	109

W tym na wsi	80	76	69	51	50
Liczba osób w rodzinach	389	354	275	222	207

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

Pomoc państwa w zakresie dożywiania

Na terenie Gminy Murowana Goślina od roku 2014 do końca roku 2018 realizowany był rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Celem tego programu było ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program ten realizowany był na terenie Gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. W ramach programu udzielano wsparcia dzieciom oraz uczniom do ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnych, a także osobom dorosłym. Przyznawane wsparcia mogło być realizowane w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz gorącego posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Tabela nr 22 Liczba osób oraz świadczeń udzielonych w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania w latach 2015 – 2018

Stan na 31.12	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	49	39	37	32
Liczba osób w tych rodzinach	216	164	157	136
Liczba świadczeń	8113	9003	8938	7725
Kwota pomocy	39 792,50	43 103,00	43 920,00	38 319,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Od 2019 roku na terenie Gminy działa wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych, a także wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole. Program zaplanowano do realizacji na lata 2019-2023. W roku 2019 objęto pomocą 33 rodziny, wypłacono 6.954 świadczeń na łączną kwotę 37 032,48 zł.

Ośrodek realizuje również Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach programu wydawane są skierowania do odbioru żywności w punktach: Caritas przy parafii pw. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa na Osiedlu Zielone Wzgórza oraz w parafii św. Jakuba w Murowanej Goślinie oraz w punkcie stowarzyszenia „Każdy jest ważny” na Osiedlu Zielone Wzgórza. W okresie od sierpnia 2018 r. do grudnia 2019 wydano 160 skierowań.

Stowarzyszenie „Każdy jest Ważny” w roku 2019 prowadziło kilka projektów związanych z pomocą żywnościową osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Od połowy lipca 2019 r. do końca roku 2019 w ramach codziennego pozysku żywności ze sklepów wielkopowierzchniowych (Biedronka, Tesco, Mila) z terenu gminy Murowana Goślina, Czerwonak oraz Biedrusko odebrano i przekazano potrzebującym mieszkańcom 11 ton żywności.

Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tytułu prawnego, powierzchni lokalu oraz kryterium dochodowego. Dochód stanowią wszelkie przychody po odjęciu kosztów uzyskania przychodów oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe.

Kryterium dochodowe obowiązujące od dnia 1 marca 2020, wynosi:

- dla gospodarstwa wieloosobowego dochód nie może przekroczyć 125% tj. 1 500,00 zł/miesięcznie najniższej emerytury,
- dla gospodarstwa jednoosobowego (czyli osób mieszkających samotnie) dochód nie może przekroczyć 175%, tj. 2 100,00 zł/miesięcznie na osobę.

Kryterium dochodowe ulega zmianie każdorazowo przy waloryzacji świadczeń emerytalnych i rentowych. Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy.

Ponadto mieszkańcy Gminy otrzymać mogą zryczałtowany dodatek energetyczny. Jest on formą pomocy przeznaczoną dla osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy mającą na celu częściową rekompensatę kosztów zakupu energii elektrycznej.

Tabela nr 23 Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2015 – 2019 r.

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota dodatków	666.670,87	621.392,97	519.308,33	420.162,27	358.092,79
Liczba osób	247	245	189	166	135

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.6 Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to jeden z bardzo poważnych problemów współczesnego świata. Wiąże się on z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, umysłowych bądź psychicznych. Osoby dotknięte tymi schorzeniami muszą codziennie zmagać się z wieloma problemami, np. niedostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb. Niejednokrotnie towarzyszy temu izolacja społeczna oraz trudności ze znalezieniem pracy.

Społeczeństwo składa się z ludzi o różnej sprawności fizycznej, psychicznej i intelektualnej w różnym wieku, z różnymi potrzebami i możliwościami poruszania się i wykonywania potrzebnych czynności w otaczającym środowisku. Znaczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby te mają duże problemy w aktywnym uczestnictwie w życiu swoich społeczności, szczególnie w gminach miejsko-wiejskich. Mieszkańcy Murowanej Gośliny aby uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności muszą wystąpić do specjalnej Komisji funkcjonującej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o niepełnosprawności w Poznaniu. Pomoc finansowa możliwa jest do otrzymania z OPS-u, natomiast w Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu udziela dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego czy turnusów rehabilitacyjnych.

Niepełnosprawność jest powodem korzystania z pomocy społecznej oraz innych form pomocy ze strony powołanych do tego podmiotów. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku przyznał pomoc z tytułu niepełnosprawności 98 rodzinom, w skład których wchodziły 163 osób.

Tabela nr 24 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2015 – 2019.

stan na 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin ogółem	102	102	104	90	98
W tym na wsi	40	48	41	34	37
Liczba osób w rodzinach	225	203	202	146	163

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

W Murowanej Goślinie działa Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych. Celem działalności Stowarzyszenia jest niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, sprzężoną oraz ich rodzinom lub opiekunom. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez organizowanie oraz prowadzenie działalności: rehabilitacyjnej, terapeutycznej, leczniczej, edukacyjnej, kulturalnej, integracyjnej i rekreacyjnej dla osób niepełnosprawnych.

Na terenie gminy Murowana Goślina funkcjonują również Warsztaty Terapii Zajęciowej, prowadzone przy Goślińskim Stowarzyszeniu Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych. Zapewniają codzienną rehabilitację społeczno-zawodową dla 25 uczestników. Warsztaty prowadzone są dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi jak i zaburzeniami psychicznymi.

W placówce zatrudnieni są: terapeuta - 5 etatów, psycholog- 3/4 etatu, kierownik - 1 etat, księgowo- 1/8 etatu, rehabilitacja ruchowa – usługa (firma zewnętrzna).

Zajęcia w warsztacie prowadzone są w 5 pracowniach: gospodarstwa domowego, multimedialno-edukacyjnej, rzemieślniczej, ogrodniczej i teatralno-muzycznej. Zajęcia są prowadzone w grupach 5 osobowych. Prowadzone są również rehabilitacja ruchowa, społeczna, zawodowa. Uczestnicy biorą udział w różnych konkursach, zawodach, występach artystycznych, wyjazdach integracyjnych i wycieczkach.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Przyznawany jest on, aby pokryć częściowo wydatki, które wynikają z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Nie jest on zależny od dochodu. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego od 1 listopada 2019 r. wynosi 215,84 zł. W roku 2019 Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił zasiłki pielęgnacyjne na kwotę 529.106,00 zł (2.791 świadczeń).

Zasiłek rodzinny

W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności). W roku 2019 wypłacono świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę 1.042.428,00 zł (660 świadczeń).

Renta socjalna

Przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej (przed ukończeniem 25. roku życia) albo w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Renta socjalna jest wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3.7 Problemy osób starszych

Starość to nieuchronny etap życia każdego człowieka, pomimo to pojęcie starości nie zostało jeszcze jednoznacznie zdefiniowane. Główne problemy osób starszych to uczucie izolacji i braku przydatności w ukształtowanej hierarchii społecznej, a także samotność i w dużej mierze życie

w ubóstwie. Rozpropagowany kult pięknego ciała i młodości prowadzi do spychania na margines osób starszych oraz wykluczenia z życia zawodowego i społecznego.

Usługi opiekuńcze

Jedną z form pomocy przyznawaną dla osób starszych i niepełnosprawnych są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W świetle ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Dzięki usługom opiekuńczym zapewniona jest opieka w miejscu zamieszkania, zapobiega to ewentualnej utracie kontaktu ze swoim środowiskiem przez osobę korzystającą z tej formy pomocy. Świadczenia z tytułu usług opiekuńczych w roku 2019 wyniosły: 120 951,60 zł. Kwota ta została przeznaczona na wynagrodzenie dla osób wykonujących, na podstawie umowy zlecenia, usługi opiekuńcze u 26 podopiecznych- łącznie 8228 godzin. Od marca 2017 r. Ośrodek realizuje również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi w formie autyzmu. W 2017 r. i 2018 r. korzystała z tej formy wsparcia 1 osoba, natomiast w roku 2019- 2 osoby. Na specjalistyczne usługi opiekuńcze w 2019 r. przeznaczono kwotę 33 578,00 zł – 474 godziny usług.

Tabela nr 25 osoby korzystające z pomocy w formie usług opiekuńczych

31.12.	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba opiekunek	15	13	14	14	19
Liczba podopiecznych	18	21	24	25	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Czasem jednak realizacja usług opiekuńczych nie jest możliwa do zapewnienia w miejscu zamieszkania danej osoby i wtedy osoba wymagająca stałej opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Placówki tego rodzaju zapewniają swoim podopiecznym całodobową opiekę oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne. Domy Pomocy Społecznej umożliwiają również swoim mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatność za 8 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w wysokości 221.277,69 zł.

Klub Seniora „Zacisze”

Klub Seniora działa od 2013 r. przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. Kieruje nim Zarząd Klubu przy udziale pracownika socjalnego, do którego zadań należy: doradztwo, współpraca z animatorami grupy, koordynacja i monitorowanie pracy Klubu oraz dbanie o jego rozwój.

Klub Seniora ma zintegrować i wspierać aktywność osób starszych, ale przede wszystkim zapewnić Seniorom dobre towarzystwo w pobliżu miejsca zamieszkania. Ma na celu zaktywizować i przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu osób starszych, wykształcić umiejętność aktywnego spędzania wolnego czasu oraz pogłębić wiedzę na temat zdrowego trybu życia.

Członkiem Klubu może zostać każdy mieszkaniec gminy Murowana Goślina powyżej 55 roku życia, który zadeklaruje chęć uczestnictwa w Klubie. Liczba uczestników sukcesywnie rośnie na dziś Klub liczy 157 członków. Klub Seniora w Murowanej Goślinie jest finansowany z budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej.

3.8 Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rodzina jest fundamentem każdego społeczeństwa. Wypełniając należycie funkcje wobec swoich członków, staje się dobrem wspólnym. Jednak tylko rodzina sprawna i funkcjonalna może korzystnie oddziaływać na własnych członków i całe społeczeństwo. Funkcjonowanie rodziny we współczesnym świecie jest narażone na wiele zniekształceń. Nie każda rodzina radzi sobie z zagrożeniami i problemami czy też wykonywaniem określonych zadań. Pomoc rodzinom wymaga integralnych działań oraz współdziałania wielu instytucji.

Świadczenia rodzinne

W odniesieniu do niezamożnych rodzin z dziećmi mają zastosowanie różnorodne formy pomocy. Dla prawidłowego funkcjonowania rodziny ważne jest, aby miała ona zapewnione odpowiednie warunki bytowe, a w szczególności dochód pozwalający na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Jedną z bardziej potrzebnych form pomocy dla rodzin niezamożnych jest pomoc finansowa realizowana w postaci świadczeń rodzinnych.

Pomoc finansowa w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku przysługujących w określonych sytuacjach, udzielona rodzinom na terenie naszej gminy wyniosła 1.610.960,40 zł.

Sam zasiłek rodzinny jest przyznawany na poziomie od 95 do 135 zł na dziecko, w zależności od wieku dziecka, nie stanowi dostatecznej ochrony przed ubóstwem dzieci. Dlatego ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje możliwość wypłacania dodatków, uwzględniając szczególne sytuacje dzieci wychowywanych w rodzinach.

Są to dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- rozpoczęcia roku szkolnego.

Drugi rodzaj świadczeń w postaci świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna ma na celu wspomoczenie rodziny z dzieckiem lub osobami niepełnosprawnymi.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce, ojcu, a także opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również inna osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny wobec osoby nad którą sprawuje opiekę (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności), otrzyma świadczenie pielęgnacyjne.

Obecnie świadczenie to wynosi 1 830,00 zł miesięcznie. W roku 2019 Ośrodek wypłacił świadczeń opiekuńczych (świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna) w kwocie: 1.152.129,00 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka od 1 stycznia 2013 r. kryterium dochodowe do przyznania w/w świadczenia wynosi: 1 922,00 zł na osobę w rodzinie. Świadczenie to zostało wprowadzone w życie nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych i wynosi 1000 zł na każde dziecko. W roku 2019 Ośrodek wypłacił tych świadczeń 140 w kwocie 140 000,00 zł.

Tabela nr 26 Ilość i kwota świadczeń rodzinnych wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Świadczenia rodzinne	Ilość świadczeń zrealizowanych w 2019 roku	kwota świadczeń zrealizowanych w 2019 roku
1	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	38	38 000

2	z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	274	106 705
3	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	298	58 474
4	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	455	49 130
5	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	512	51 145
6	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	701	48 369
7	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w bursie lub internacie	16	1 808
8	z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 277	121 315
9	z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych – zasiłek pielęgnacyjny	2 791	592 106
10	Świadczenie pielęgnacyjne	660	1 042 428
11	Specjalny zasiłek opiekuńczy	48	75 984
12	Zasiłek dla opiekuna	51	31 220
13	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	140	140 000
14	Świadczenie rodzicielskie	365	334 068

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Świadczenie rodzicielskie

Od stycznia 2016 r. świadczenie rodzicielskie należy do katalogu świadczeń rodzinnych. Postępowanie w sprawie przyznania świadczeń rodzicielskich kończy się wydaniem decyzji administracyjnej. Świadczenie rodzicielskie to wypłacane po urodzeniu dziecka wsparcie finansowe

dla rodziców, którzy nie mają uprawnień do zasiłku macierzyńskiego (nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu). Mogą więc z niego skorzystać m. in. studenci, osoby bezrobotne (niezależnie od tego czy są zarejestrowane w urzędzie pracy czy nie), osoby pracujące na podstawie umów zlecenia i o dzieło oraz rolnicy. W roku 2019 wypłacono 365 świadczeń na łączną kwotę 332.783,64 zł.

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”

Gmina Murowana Goślina działa zgodnie z realizowanym na terenie całego kraju programem wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci „Rodzina 500 Plus”, który reguluje ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program polega na wypłacaniu rodzinom świadczeń wychowawczych w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko, co ma zapewnić częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Od 1 lipca 2019 roku programem objęto wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę. W roku 2019 Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenie wychowawcze dla 3246 dzieci. Ogólna kwota wypłaconych w roku 2019 świadczeń wyniosła: 14.829.225,40 zł.

Świadczenie „Dobry Start”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie realizuje rządowy program „Dobry start”. Zgodnie z brzmieniem rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 2018 r, świadczenie przysługuje raz w roku w kwocie 300 zł na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia. Świadczenie to przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, opiekunom prawnym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko oraz osobom uczącym się – raz w roku bez względu na dochód rodziny. W roku 2019 wypłacono 2178 świadczeń na łączną kwotę 653.400,00 zł. Pomocą objęto 1591 rodzin.

Karta Dużej Rodziny

W gminie Murowana Goślina od 2013 roku realizowana jest „Karta Dużej Rodziny”. Celem programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych wychowujących minimum 3 dzieci oraz ułatwienie im dostępu do rekreacji, sportu, kultury oraz innych usług. To również umacnianie, promocja modelu rodziny wielodzietnej oraz pomoc w realizacji funkcji rodziny, a także działania zmierzające do poprawy warunków życiowych rodzin wielodzietnych. W roku 2019 wydano 116 gminnych Kart Dużej Rodziny, Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny wydano w 2019 r. 591 szt., natomiast wielkopolskich 198 szt.

Fundusz alimentacyjny

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego oraz zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest to kwota wypłacona osobie uprawnionej przez organ właściwy wierzyciela (tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli jego egzekucja jest bezskuteczna. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800 zł miesięcznie, natomiast od 1 października 2020 r. kryterium wyniesie 900 zł miesięcznie. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. W roku 2019 objęto wsparciem w formie funduszu alimentacyjnego 75 rodzin, wypłacono świadczeń na łączną kwotę 364.125,00 zł. W roku 2019 dłużnicy alimentacyjny dokonali zwrotu na łączną kwotę: 248.958,23 zł, z czego na dochody własne gminy wierzyciela zostało przekazana kwota 58.620,57 zł.

Stypendia i zasiłki szkolne

Mieszkańcy Gminy Murowana Goślina mogą ubiegać się o pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, które przyznawane są osobom uczącym się.

Stypendia szkolne może otrzymać uczeń będący w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów, bezrobocia, niepełnosprawności, ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, alkoholizmu, narkomani, zdarzenia losowego, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także gdy rodzina jest niepełna.

Miesięczny dochód na osobę w rodzinie ucznia ubiegającego się o stypendium szkolne nie może być większy niż 528 zł. Stypendium szkolne nie przysługuje uczniom klas zerowych oraz uczniom, którzy nie zamieszkują na terenie miasta i gminy Murowana Goślina.

Wnioski na stypendium składa się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie od 1 do 15 września, w przypadku słuchaczy kolegiów do 15 października. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające dochody rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Świadczenie to jest przyznawane na wniosek rodzica niepełnoletniego ucznia, ucznia pełnoletniego lub dyrektora szkoły i przyznawane jest na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

Tabela nr 27 Liczba osób korzystających ze stypendiów szkolnych w latach 2017 – 2019r.

stan na 31.12.	2017	2018	2019
Liczba osób objętych pomocą	105	82	68
Kwota wypłaconych świadczeń	70 380,47	67 604,63	62 923,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Pomoc ta ma na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji jak i wspieranie edukacji uczniów zdolnych w związku z tym każdy wnioskodawca, który otrzymuje taką pomoc ma obowiązek dokumentowania i przedstawiania rachunków potwierdzających celowość wydatków.

Ustawa „Za życiem”

Jest to ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, która weszła w życie w styczniu 2017 r. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Świadczenie to przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka posiadającego zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Z pomocy w tej formie od początku obowiązywania ustawy skorzystały 3 rodziny, natomiast 2 z nich skorzystały z pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny.

Asystent Rodziny

W myśl założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku opieka zastępcza powinna stanowić istotny element pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym. Celem pracy asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej.

Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do których należy m. im.:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie realizował projekt unijny „poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinna pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania” w ramach WRPO na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków EFS. Partnerem wiodącym projektu było Miasto Poznań, natomiast gmina Murowana Goślina jednym z 15 partnerów. W projekcie zatrudniony został jeden pracownik w charakterze asystenta rodziny od czerwca 2017 r. Głównym celem projektu była poprawa dostępu do usług społecznych dla rodzin biologicznych i dzieci z rodzin zastępczych zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym na terenie gminy Murowana Goślina. Asystenci rodziny od 2015 r. do końca 2019 podjęli współpracę z 47 rodzinami. Liczba rodzin przypadająca na asystenta rodziny jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań.

Głównymi problemami napotykanymi wśród podopiecznych były: problemy zaniedbania w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, słabe umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, problemy alkoholowe oraz zdrowotne.

W roku 2019 realizowano również program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Założeniami programu między innymi było wzmocnienie roli asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz realizacja przez asystenta rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Program miał również na celu wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego w rozwoju systemu wspierania rodzin, w tym zwiększenie dostępu do usług asystenta rodziny w gminie. Założeniem Programu było również podejmowanie odpowiednich działań, które służyły wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w celu zatrzymania w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub jak najszybszego powrotu do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej. W programie „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” współpracę prowadzono z 10 rodzinami, w tym 2 rodzinami zastępczymi. Najczęstszym problemem napotkanym w rodzinie były problemy opiekuńczo-wychowawcze. Na stanowisko asystenta rodziny została zatrudniona 1 osoba.

Tabela Nr 28 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Stan na 31.12	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba asystentów	1	1	2	3 (w tym jedna osoba na zasiłku macierzyńskim)	3 (w tym jedna osoba na urlopie wychowawczym)

Liczba rodzin	11	14	23	21	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wsparcie następuje za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej oraz instytucjonalnej. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia Sądu. Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która osiągnęła pełnoletniość przebywająca w pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej może pozostać w pieczy za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej lub dyrektora placówki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia. Dziecko pozbawione w części lub w całości opieki rodzicielskiej może być umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na terenie Gminy Murowana Goślina nie funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza ani dom dziecka. Gmina natomiast ponosi koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W roku 2019 poniesiono koszty za 11 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (pobyt w rodzinie zastępczej i placówkach) w łącznej kwocie 92.735,65 zł.

3.9 Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Obszar Gminy Murowana Goślina jest pod kontrolą Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie. Teren Gminy patrolowany jest również przez Straż Miejską. Dodatkowo, na terenie przedmiotowej jednostki samorządu terytorialnego funkcjonują Ochotnicze Straże Pożarne. Według stanu na koniec 2019 roku w Komisariacie Policji w Murowanej Goślinie pracuje 18 osób wraz z komendantem. W roku 2019 przeprowadzono:

- 16 postępowań wobec podejrzanych o kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości wobec, których zastosowano sankcje w postaci zakazu prowadzenia pojazdów oraz kary grzywny,
- 3 postępowania dotyczące fizycznego i psychicznego znęcania się nad rodziną,
- 2 postępowania dotyczące posiadania narkotyków,
- 127 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w ruchu drogowym,
- 74 wykroczeń: kradzież mienia,
- 101 interwencji domowych, podczas których stosowano pouczenia oraz doprowadzenia do izby wytrzeźwień.

Funkcjonariusze policji systematycznie przeprowadzają wiele działań prewencyjno-porządkowych: „Stop 18”, „Pozory mylą, dowód nie”, „Bezpieczny powiat”, „Bezpieczny senior”, „Dopalacze niszczą życie”, „Dwie strony sieci”, „Poznański rower- bezpieczny rower”, „Akademia bezpiecznego przedszkolaka”, „Bezpieczna gmina- bezpieczny mieszkaniec”, „Bezpiecznie to wiedzieć i znać”.

W gminie Murowana Goślina od 2005 roku funkcjonuje Straż Miejska, na koniec 2019 roku w składzie 3 strażników miejskich wraz z komendantem. Jednym z najważniejszych zadań Straży Miejskiej są działania prewencyjne mające na celu zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom m.in. włamania, dewastacje, niszczenie mienia. Zadania te realizowane są poprzez pełnienie służby patrolowej zarówno samodzielnie jak i wspólnie z Policją i Strażą Leśną.

Straż Miejska zabezpiecza również imprezy odbywające się na terenie gminy, dba o porządek w gminie, kontroluje umowy na wywóz nieczystości stałych, oraz płynnych chcąc w ten sposób zapobiegać powstawaniu dzikich wysypisk i zanieczyszczaniu środowiska. Strażnicy miejscy zajmują się także ściganiem osób nietrzeźwych i spożywających alkohol w miejscach publicznych. W kręgu zainteresowań Straży Miejskiej jest także przestrzeganie

zasad bezpieczeństwa przy trzymaniu zwierząt, w szczególności psów, oraz przepisów ustawy o ochronie zwierząt. Straż Miejska zajmuje się również nieprawidłowo parkującymi pojazdami, oraz kontrolą prędkości w szczególnie niebezpiecznych miejscach.

Straż Miejska w 2019 roku wystawiła 121 mandatów, do najczęściej popełnianych wykroczeń zaliczono:

1. Wykroczenie przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji- 18 sztuk,
2. Wykroczenie przeciwko urządzeniom użytku publicznego- 13 sztuk,
3. Wykroczenie przeciwko zdrowiu- 2 sztuki,
4. Wykroczenie przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi- 22 sztuki
5. Wykroczeniu z przypadku ustawy o odpadach- 19 sztuk.

IV. ANALIZA SWOT

4.1 Wprowadzenie

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych i najprostszych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** – zewnętrzne zjawiska i tendencje, które mają miejsce w otoczeniu, a odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące niekorzystne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** – wszystkie zewnętrzne zjawiska uznawane jako bariery dla rozwoju Gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być przy planowaniu podejmowanych działań.
 - **MOCNE STRONY** – zalety wynikające z uwarunkowań wewnętrznych Gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają je spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę, jak i być zasługą lokalnej społeczności.
- **SŁABE STRONY** – stanowią konsekwencję ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego Gminy, jak i jego części. Prawidłowa diagnoza poszczególnych okoliczności pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT.

Celem tym jest: unikanie zagrożeń, wykorzystywanie szans, wzmacnianie słabych stron, opieranie się na mocnych stronach.

Z uwagi na zagadnienie przygotowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabeli przedstawiającej analizę SWOT zredukowano do kwestii mających wpływ na politykę społeczną.

4.2 Analiza Swot

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
·funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, który umożliwia mieszkańcom pokonanie trudnych sytuacji życiowych, zaspokaja podstawowe potrzeby oraz udziela pomocy psychologicznej rodzinom lub poszczególnym osobom, ·funkcjonowanie wielu klubów, fundacji i stowarzyszeń na terenie gminy, ·spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej z tytułu bezrobocia oraz ubóstwa, ·spadek liczby beneficjentów z tytułu przemocy w rodzinie, ·działalność klubu pracy- spadek bezrobocia,	·pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy (syndrom uzależnienia od pomocy społecznej), ·narastający problem starzenia się społeczeństwa, ·ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną, ·brak domu dziennego pobytu dla osób starszych, ·zwiększająca się liczba beneficjentów pomocy społecznej z tytułu długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności, ·występowanie barier architektonicznych na terenie gminy,

·funkcjonowanie klubu seniora, ·funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, ·funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ·funkcjonowanie punktu Informacyjno-Konsultacyjnego Dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy - porady specjalistów: prawnika, psychologa, terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu i narkotyków, terapeuty ds. współuzależnienia, ·bogata działalność kulturalna ·pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej, ·Funkcjonowanie wielu programów pomocy, np.: „Posiłek w szkole i w domu”	·ograniczony dostęp do służby zdrowia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
·dotacje ze środków zewnętrznych, ·nowe możliwości udzielania pomocy osobom potrzebującym, ·współpraca z organizacjami pozarządowymi, ·wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej	·starzenie się społeczeństwa, ·bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, ·uzależnienie osób i rodzin od pomocy społecznej, ·izolowanie się osób starszych, ·nasilanie się postaw roszczeniowych.

Źródło: opracowanie własne

V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1. Cele strategiczne

Priorytetowym założeniem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest dalsze dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina.

Przeprowadzona powyżej diagnoza społeczna w obszarze problemów społecznych oraz prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie wizji rozwoju społecznego niniejszej Strategii, którym jest:

„ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO SYSTEMU WSPARCIA MIESZKAŃCOM GMINY MUROWANA GOŚLINA WYKLUCZONYCH SPOŁECZNIE ORAZ ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM”

Przedstawiona wyżej wizja rozwoju społecznego dotyczy wszystkich mieszkańców Gminy Murowana Goślina dotkniętych problemami społecznymi. W oparciu o dokonaną analizę SWOT, dotychczasowe doświadczenia pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, wytypowano następujące obszary priorytetowe:

I. Ubóstwo

II. Niepełnosprawność

III. Problemy osób starszych

IV. Rodzina- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

V. Uzależnienia

Dla każdego z ww. obszarów priorytetowych wyznaczono cele strategiczne, które ułatwią realizację wizji rozwoju.

5.2 Cele strategiczne, kierunki ich realizacji oraz wskaźniki i prognozy zmian.

W celu urzeczywistnienia założeń strategii, niezbędne jest wskazanie zasadniczych działań w ramach skonkretyzowanych celów głównych a następnie kierunków działania.

UBÓSTWO

Cel główny: Zapewnienie pomocy osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa.

Kierunki działań:

1. Udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom ubogim (m.in.: pomoc w formie żywności, odzieży, zapewnienia schronienia).
2. Doradztwo oraz wsparcie dla osób zmagających się z problemem ubóstwa celem ich usamodzielnienia.
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołem w celu zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem.
4. Włączenie się w realizację programów i projektów skierowanych do rodzin ubogich.
5. Stworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzin zagrożonych ubóstwem, celem kształtowania postaw odpowiedzialnego rodzicielstwa zapobiegającym międzypokoleniowemu przekazywaniu ubóstwa.
6. Edukacja rodzin w sprawie racjonalnego gospodarowania budżetem domowym.
7. Rozwój poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego i prawnego).
8. Propagowanie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich i ich rodzin.

Wskaźniki monitorowania:

1. Ilość osób oraz rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa.
2. Kwota udzielonych świadczeń.
3. Liczba osób, którym udzielono pomocy niepieniężnej- m.in.: w formie wyżywienia, odzieży.
4. Liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka.
5. Liczba porad udzielonych przez pracowników Ops-u.
6. Liczba osób objętych pomocą w formie dożywiania.
7. Liczba rodzin objętych działaniami asystenta rodziny.
8. Liczba zorganizowanych imprez, akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich i ich rodzin.

Prognoza zmian:

1. Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu ubóstwa ulegnie zmniejszeniu;
2. Zwiększenie dostępności pomocy niefinansowej w gminie.
3. Rozszerzenie działań w zakresie poradnictwa socjalnego.
4. Większa efektywność współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz ograniczenia ubóstwa.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Cel główny:

Poprawa warunków jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu gminy

Cel szczegółowy

Cel 1. Wyrównanie szans w życiu społecznym i zawodowym- rehabilitacja i reintegracja społeczna i zawodowa oraz normalizacja życia osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Zwiększenie działań mających na celu uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, sportowym oraz kulturalnym.
2. Udział w programach i projektach mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób niepełnosprawnych.
3. Współpraca z instytucjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Rozwój form opieki nad osobami niepełnosprawnymi, w tym usług opiekuńczych.
5. Likwidacja barier architektonicznych zwiększająca swobodę poruszania się osób niepełnosprawnych.
6. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych jako wsparcie dla dzieci.
7. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
8. Zwiększenie działalności informacyjnej w zakresie propagowania zdrowego trybu życia.
9. Zintensyfikowanie działań w zakresie poradnictwa prozdrowotnego.
10. Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy.

Wskaźniki monitorowania:

1. Liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym udzielono wsparcia finansowego w ramach pomocy społecznej.
2. Liczba osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy.
3. Liczba rodzin z osobą niepełnosprawną, którym przyznano pomoc usługową.
4. Liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w projektach i programach.
5. Liczba podjętych modernizacji obiektów służących likwidacji barier architektonicznych.
6. Liczba ofert pracy udostępnionym osobom niepełnosprawnym.

Prognoza zmian:

1. Zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej oraz do usług medycznych.
2. Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH

Cel główny:

Podniesienie jakości życia seniorów w społeczności lokalnej

Cele szczegółowe:

Cel 1. Edukacja osób starszych w zakresie własnych potrzeb.

Kierunki działań:

1. Opracowanie i wdrażanie programów dotyczących profilaktyki zdrowia dla osób starszych
2. Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.
3. Podnoszenie świadomości dotyczącej nowoczesnych technologii- wynikających z tego udogodnień oraz zagrożeń.
4. Zwiększenie aktywności społecznej osób starszych.
5. Edukacja społeczeństwa w zakresie potrzeb osób starszych.
6. Inicjowanie kampanii na rzecz podnoszenia poziomu wiedzy i akceptacji osób w podeszłym wieku.
7. Współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołem w zakresie pomocy osobom starszym.
8. Tworzenie warunków do integracji międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej osób starszych.

Cel 2. Tworzenie warunków do aktywnego udziału seniorów w życiu społecznym.

Kierunki działań:

1. Zwiększenie dostępności seniorów do wydarzeń kulturalnych w gminie poprzez odpowiednią promocję.

2. Rozwój form opieki osób starszych.
3. Promowanie wolontariatu oraz grup samopomocowych wśród osób starszych.
4. Rozwijanie systemu ulg dla seniorów.

Wskaźniki monitorowania:

1. Liczba opracowanych programów dla seniorów.
2. Liczba seniorów objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.
3. Ilość klubów seniora działających na terenie gminy oraz liczba ich uczestników.
4. Ilość i rodzaj podjętych działań w celu zapoznania seniorów z nowoczesną technologią.
5. Ilość akcji promujących wydarzenia kulturalne, rekreacyjne dla seniorów.

Prognozy zmian:

1. Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym poprzez zwiększenie ich dostępności do usług zdrowotnych, ofert kulturalnych i rekreacyjnych.
2. Zwiększenie pomocy skierowanej dla osób starszych w gminie.
3. Poprawa poczucia bezpieczeństwa seniorów.
4. Upowszechnienie informacji na temat usług świadczonych na rzecz osób starszych.

RODZINA- BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Cel główny: Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie dostrzegania i rozwiązywania problemów.

Kierunki działań:

1. Pomoc rodzinom w pokonywaniu trudności opiekuńczo wychowawczych.
2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodzin.
3. Poprawa dostępu do poradnictwa w zakresie podnoszenia kompetencji rodzicielskich.
4. Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
5. Podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
6. Wspieranie rodzin wykazujących bezradność opiekuńczo-wychowawczą poprzez przydzielenie asystenta.
7. Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży.
8. Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin.

Cel 2. Promowanie wartości rodzinnych i zdrowego trybu życia.

Kierunki działań:

1. Organizowane i promowanie festynów rodzinnych.
2. Rozwijanie systemu ulg skierowanych dla rodzin wielodzietnych.
3. Zwiększenie ilości ścieżek rowerowych.
4. Wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez zajęcia opiekuńczo-wychowawcze.
5. Włączanie się w kampanie i projekty mające na celu wspieranie udziału rodzin w życiu społeczności lokalnej.

Wskaźniki monitorowania:

1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
2. Liczba dzieci, które wróciły z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
3. Liczba rodzin objęta pomocą finansową.
4. Ilość projektów wspierających prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz liczba osób, które w nich uczestniczyły.
5. Liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia „Karta Dużej Rodziny”.
6. Ilość festynów rodzinnych organizowanych w mieście.
7. Ilość ścieżek rowerowych.

Prognoza zmian:

1. Stworzenie rodzinom przyjaznych warunków do wychowywania i kształcenia dzieci.
2. Zapobieganie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
3. Zwiększenie liczby kampanii i projektów skierowanych dla rodzin i dzieci.
4. Zwiększenie systemu ulg dla rodzin w ramach kart dużej rodziny.
5. Poszerzenie wiedzy w zakresie prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich.

Cel 3. Podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie pracy z rodzinami, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci.

Kierunki działań:

1. Doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej ze szczególnym naciskiem na pracę z tzw. „trudnym klientem”.
2. Uczestnictwo pracowników Ośrodka w konferencjach, szkoleniach oraz warsztatach.
3. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami.
4. Organizowanie superwizji i stałe dokształcanie pracowników.

Wskaźniki monitorowania:

1. Liczba pracowników pomocy społecznej podnoszących kwalifikacje w różnych formach kształcenia.
2. Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników Ośrodka.
3. Liczba zorganizowanych superwizji.

Prognoza zmian:

1. Wzrost kompetencji pracowników pomocy społecznej.
2. Poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie poradnictwa dla rodzin.
3. Rozwijanie interdyscyplinarnej współpracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

UZALEŻNIENIA

Cel główny: Przeciwdziałanie rozszerzania się zjawiska uzależnień oraz problemom im towarzyszącym.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Profilaktyka uzależnień i kształtowanie właściwych postaw wobec substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu)

Kierunki działań:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych skierowanych głównie do dzieci i młodzieży,
2. Motywowanie osób zażywających substancji psychoaktywnych (w tym alkoholu) do szukania pomocy w placówkach leczenia uzależnień.
3. Propagowanie trzeźwości i abstynencji w środowisku lokalnym.

4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Cel 2. Wspieranie osób uzależnionych

Kierunki działań:

1. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz innych używek i członków ich rodzin.
2. Zintensyfikowanie działań instytucji i podmiotów z obszaru uzależnień, w zakresie edukacji społecznej i promowania zdrowego trybu życia.
3. Kompleksowe wsparcie wobec osób i rodzin, w których występują problemy uzależnień.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba kampanii społecznych dotyczących problematyki uzależnień.
2. Liczba osób które podjęły leczenie w placówkach uzależnień.
3. Ilość i rodzaj wsparcia dla osób i rodzin, w których występują problem uzależnień.
4. Liczba rodzin korzystających z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.

Prognoza zmian

1. Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych dzięki przywracania im zdolności do pełnienia ról społecznych.
2. Minimalizowanie szkód zdrowotnych poprzez podjęcie leczenia uzależnień i współuzależnień.
3. Zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy z tytułu uzależnień.

VI. RAMY FINASOWE STRATEGII, REALIZATORZY ORAZ SPOSÓB RELIZACJI

Jednym z najważniejszych warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie obejmują lata 2021-2026, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób stały zdefiniowane cele strategiczne i operacyjne.

Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy finansowane z jego dochodów;
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszu krajowego;
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej;

REALIZATORZY:

Realizator główny: Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Partnerzy działający w obszarze polityki społecznej:

- Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół interdyscyplinarny
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców
- Oświata
- Kościoły
- Policja
- Straż Miejska
- Organizacje pozarządowe

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

VII. MONITOROWANIE STOPNIA REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA

Bezpośrednim realizatorem celów wskazanych w niniejszej Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. Realizacja niniejszej Strategii będzie monitorowana w oparciu o założone wskaźniki realizacji celów.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest zaangażowany w rozwiązywanie problemów społecznych na terenie gminy Murowana Goślina, współpracuje z różnymi podmiotami z obszaru pomocy społecznej, a często koordynuje działania w tym zakresie. Zadaniem pomocy społecznej, jako instytucji polityki społecznej państwa jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić. Koniecznością jest ciągłe przystosowywanie się do zmieniającego się otoczenia, przepisów prawnych, jak i do rosnących potrzeb i oczekiwań ze strony potencjalnych odbiorców wsparcia

Monitorowanie zapisów zawartych w dokumencie strategicznym polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu informacji o stanie realizacji poszczególnych działań, wskazanych jako bezpośrednie czynniki wypełniające cele strategiczne. Dane o stanie realizowanych działań podlegać będą analizie.

Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny jest wyznaczony pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. Nadzór nad przebiegiem realizowanych działań, ocena a także kontrola sprawowana jest przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

ZAKOŃCZENIE

Polityka oraz organizacja systemu pomocy i wsparcia społecznego w mieście i gminie Murowana Goślina stara się wyjść naprzeciw tak zmiennym uwarunkowaniom społeczno-ekonomicznym jak i zmieniającym się potrzebom społecznym. Strategia precyzuje zadania samorządu gminnego w zakresie problemów społecznych i nakreśla pożądane kierunki ich działania.

Planowana strategia i jej realizacja opiera się na już istniejącym systemie pomocy i wsparcia społecznego wraz z jej rozwojem, wytyczeniem nowych kierunków i dostosowaniem do zmieniających się uwarunkowań społecznych.

Przyjęcie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2026 pozwala na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Strategia ma zapewnić szerokie wsparcie i pomoc wyżej wymienionym sferom głównie w aspekcie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania, samorealizacji i poczucia wzrostu jakości życia społeczności miasta i gminy Murowana Goślina. Przedstawione w Strategii działania są niezbędne do zbudowania podstaw zintegrowanego systemu wsparcia społecznego, rozwoju mieszkańców gminy oraz zapobiegania marginalizacji i wykluczeniu najbardziej zagrożonych grup społecznych.

Spis Tabel:

Tabela nr 1 Liczba mieszkańców gminy Murowana Goślina z podziałem na płeć;

Tabela nr 2 Udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców wg stanu na 31.12.2019 r.;

Tabela nr 3 Liczba zameldowań i wymeldowań w gminie Murowana Goślina;

Tabela nr 4: Podstawowa opieka zdrowotna - przychodnie lekarza rodzinnego;

Tabela nr 5 Poradnie specjalistyczne przyjmujące w ramach NFZ;

Tabela nr 6 Liczba i struktura szkół;

Tabela nr 7 Liczba i struktura przedszkoli;

Tabela nr 8 Liczba i struktura żłobków;

Tabela nr 9 Ilość mieszkań oraz ich powierzchnia w latach 2016-2019;

Tabela nr 10 Przyczyny przyznania pomocy w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 11 Powody przyznania pomocy w 2019 roku;

Tabela nr 12 Liczba osób zarejestrowanych w latach 2015-2019;

Tabela nr 13 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 14 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 15 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu i w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 16 Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2015-2019;

Tabela nr 17 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina;

Tabela Nr 18 Ilość porad udzielonych w PIK w latach 2015-2019;

Tabela nr 19 Wszczęte postępowania z art. 207 kk;

Tabela nr 20 Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”;

Tabela nr 21 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 22 Liczba osób oraz świadczeń udzielonych w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania w latach 2015 – 2018;

Tabela nr 23 Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2015 – 2019 r.;

Tabela nr 24 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2015 – 2019;

Tabela nr 25 osoby korzystające z pomocy w formie usług opiekuńczych;

Tabela nr 26 Ilość i kwota świadczeń rodzinnych wg stanu na dzień 31.12.2019 r.;

Tabela nr 27 Liczba osób korzystających ze stypendiów szkolnych w latach 2017 – 2019r.;

Tabela Nr 28 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny;

Wykres nr 1 Przyrost naturalny na terenie gminy Mur. Goślina w latach 2015-2019.

UZASADNIENIE

DO UCHWAŁY NR XXVII/280/2020 RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE

z dnia 15 grudnia 2020 r.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejszy dokument stanowi opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawą do podjęcia działań związanych z tworzeniem dokumentu były następujące przesłanki:

- zakończenie okresu obowiązywania dotychczasowej Strategii przyjętej na lata 2015-2020,
- zaktualizowanie diagnozy demograficzno-społecznej mieszkańców Miasta i Gminy Murowana Goślina,
- uaktualizacja dokumentu w zakresie: celów strategicznych i operacyjnych, kierunków niezbędnych działań oraz wskaźników ich realizacji,
- wyzwania związane z efektywniejszą realizacją celów polityki społecznej w Gminie Murowana Goślina .